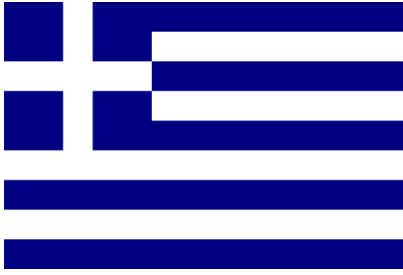

Štát - Grécka republika (Grécko) :

Dejiny

Roku 1669 - Osmani prevzali kontrolu nad Krétou, čím dokončili okupáciu celého Grécka.

Roku 1829 - dosiahlo Grécko nezávislosť.

Roku 1924 - bola vyhlásená republika.

V rokoch 1941-1945 - prebiehala nemecká okupácia krajiny.

Roku 1945 - Grécko sa stalo zakladajúcim členom Organizácie spojených národov (OSN).

Roku 1946 - boli komunisti porazení v občianskej vojne.

Roku 1949 - bola opätovne vyhlásená monarchia.

V rokoch 1950-1960 - prebiehal Cyperský konflikt s Turkami.

Roku 1952 - vstúpilo Grécko do Severoatlantickej aliancie (NATO).

Roku 1967 - bol kráľ zosadený vojenským prevratom a následne vyhlásený výnimočný stav.

Roku 1974 - ukončený výnimočný stav, v ľudovom hlasovaní bola odmietnutá obnova monarchie.

Roku 1981 - vstúpilo Grécko do Európskeho hospodárskeho spoločenstva (EHS), post predsedu vlády obsadil (socialista) Andeas Papandreu (1919-1996).

Roku 1989 - v krajine nastala politická nestabilita, Papandreu bol zosadený kvôli sprenevere.

Roku 1992 - Papandreu bol zbavený viny. Grécko malo námietky voči medzinárodnému uznaniu Macedónska, obávajúc sa nárokov na grécke územie podobného mena.

Roku 1993 - Papandreu bol znovuzvolený, Grécko uznalo Macedónsko.

Roku 1997 - sa rozhodlo o konaní letných olympijských hrách v Aténach 2004.

Roku 1999 - po zemetrasení v Aténach zahynulo 143 ľudí, bez strechy nad hlavou zostalo 60 000 ľudí.

Gréci

Vlastným menom Hellénés.

Meno Gréci pochádza z latinského Graeci, zrejme podľa mena gréckeho kmeňa Graikoi, ktorý však nie je spoľahlivo doložený. Gréci žijú aj na Cypre, Albánsku, Taliansku, Egypte, Austrálii, USA a inde. Jazyk (novogréčtina) tvorí zvláštnu skupinu alebo vetvu indoeurópskej rodiny; novogrécke nárečia a spisovný jazyk vznikli na základe tzv. obecného jazyka (koiné). Od 19. storočia sa ako spisovný jazyk novovzniknutého gréckeho štátu užíval archaický jazyk katarevusa, ktorý bol v 20. storočí nahradený jazykom dimotiki (hovorový jazyk, zatiaľ posledný vývojový stupeň gréčtiny). Užíva sa grécke písmo (alfabeta), ktoré vzniklo na základe fénického najneskôr v 8. storočí p.n.l. V 2. tisícročí p.n.l. užívali slabičné písmo (tzv. lineárne B). Veriaci sú grécky katolíci a pravoslávni, nepatrné skupiny tvoria moslimovia a rímsky katolíci. Väčšina Grékov pracuje v poľnohospodárstve (asi 56 %), ostatní v priemysle, obchode, doprave atď. Na pobreží a ostrovoch je významný rybolov, zber morských mäkkýšov a húb. Tradičné remeslá sa udržali len miestami (hlavne na ostrovoch): tkáčstvo, hrnčiarstvo, drevorezba, výšivky; väčšina produkcie je určená pre trh (turistika). Na ľudovú materiálnu kultúru mala vplyv turecká nadvláda (15.-19. storočie), miestami je zrejмый i vplyv Albáncov a Slovanov (Bulharov, Macedónčanov). Zachoval sa bohatý folklór (hlavne hudba a tanec).

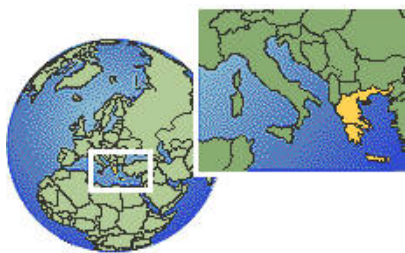
Gréci sú potomkovia starých indoeurópskych tzv. protogréckych kmeňov (Achajovia, Iónovia), ktoré prišli na Balkán zo severu približne na začiatku 2. tisícročia p.n.l. Asi v 12. storočí p.n.l. prišli na územie Dórovia. Protogrécke kmene si podrobili a asimilovali pôvodných obyvateľov (Hélotov, Karov, Pelasgov a iných). V 8.-6. storočí p.n.l. postupne vznikla jednotná grécka kultúra a obyvatelia Grécka si začali hovoriť Heléni (pôvodné označenie obyvateľov starého Grécka).

Na kultúru mala vplyv aj rímska nadvláda (2. storočie p.n.l.-4. storočie n.l.), grécky vplyv však spätne pôsobil na Rimanov a na celú oblasť antického Stredomoria. Po vytvorení Východorímskej ríše (Byzancie) roku 395 sa v nej stal dominantným opäť grécky prvok. Prostredníctvom Ríma ovplyvnila grécka kultúra celú západnú a strednú Európu, byzantský vplyv sa zasa najsilnejšie prejavil vo východnej a juhovýchodnej Európe.

Etnogenézy Grékov sa od 6.-7. storočia n.l. účastnili aj slovanské kmene z Balkánu, ďalej Valaši a od 13. storočia Albánci. V priebehu odboja proti Turkom (polovica 15. storočia-1827) sa v podstate zotreli krajové rozdiely medzi Grékmi a vytvoril sa jednotný grécky národ, ktorý sa plne konštituoval v priebehu 19. storočia.

Mali by ste vedieť, že:

- prvé olympijské hry sa konali v starovekom Grécku. Najneskôr v už roku 776 p.n.l.

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

- James Hugnes, *Velká všeobecná ilustrovaná encyklopédia*, Mladé letá 2002, ISBN 80-06-01235-0,
- Václav Hubinger, František Honzák, Jiří Polišenský, *Národy celého světa*, Mladá fronta, Praha 1985,
- Anton Matula, László Mari, Ladislav Tolmáči, Terézia Tolmáčiová, *Lexikón štátov a území sveta*, MAPA Slovakia Bratislava 2001, ISBN 80-8067-023-4.

Zdroje obrázkov

- Vlajky prevzaté a upravené z: <http://www.statnevlajky.sk/>,
- Polohy štátov prevzaté a upravené z: <http://www.zemepis.com/A-Z.php>,
- Mapy prevzaté a upravené z: <http://www.ezilon.com/maps/>.